

Vrijheidsbeperkende maatregelen (fixatie)

De behandelend arts of verpleegkundige heeft met u gesproken over het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen bij uzelf, uw familielid of naaste. Graag informeren wij u via deze folder over het toepassen hiervan en het geven van toestemming daarvoor.

Wat zijn vrijheidsbeperkende maatregelen?

Vrijheidsbeperkende maatregelen houden in: het uitvoeren van een maatregel die beperkende gevolgen heeft voor de individuele bewegingsvrijheid van de patiënt.

Voorbeelden van te nemen vrijheidsbeperkende maatregelen zijn:

- Het gebruik van een (rol) stoel met werk/tafelblad
- Het gebruik van beddekken en het bed op de laagste stand
- Het gebruik van een onrustbuikband
- Het gebruik van pols- en/of enkelbanden

Waarom vrijheidsbeperkende maatregelen?

Tijdens een ziekenhuisopname kan bij een patiënt ernstig verward of onrust optreden. Hierdoor kan er voor de patiënt gevaar of letsel ontstaan, bijvoorbeeld:

- verdwalen in het ziekenhuis
- weglopen uit het ziekenhuis
- uit bed klimmen en/of vallen
- verwijderen van sonde, drain, katheter, beademingstube en/of infuuslijn
- agressief gedrag gericht op zichzelf of anderen

Vrijheidsbeperkende maatregelen mogen worden toegepast wanneer hiermee gevaar of letsel voor de patiënt of een ander kan worden voorkomen.

Alternatieve maatregelen

Vrijheidsbeperking is altijd de laatste keuze. Voordat hiertoe wordt overgegaan zijn minder ingrijpende maatregelen overwogen of uitgetoetst om verwardheid en onrust te verminderen. Naasten kunnen een belangrijk aandeel hebben in het uitvoeren van de alternatieve maatregelen, zoals:

- Veilig maken van omgeving van de patiënt: geen scherpe voorwerpen in de buurt, goede verlichting van de kamer, obstakels verwijderen, loopmiddelen in de buurt en stevige, niet-gladde schoenen.
- Ervoor zorgen dat de patiënt zich bewust is van de tijd: meenemen van een klok en een kalender. Datum en tijdstip regelmatig ter sprake brengen.
- Regelmatig de patiënt vertellen dat hij/zij het ziekenhuis is en wat er aan de hand is.
- Zorgen voor aanwezigheid van vertrouwde foto's van thuis of vertrouwd bezoek buiten de bezoektijd, in overleg met de verpleging. Dit helpt onrust en verwardheid te verminderen.
- Onderbreken van fixatie tijdens aanwezigheid van bezoek, in overleg met de verpleging.
- Spreiden van het aantal bezoekers over de dag. Eén bezoeker tegelijk is beter dan meerdere, in overleg met de verpleging.

Pas als deze methodes niet werken, kan worden overgegaan tot vrijheidsbeperkende maatregelen. Er wordt altijd gekozen voor de minst ingrijpende maatregel die effectief is

Waar worden de vrijheidsbeperkende maatregelen toegepast?

Het is voor patiënten op iedere verpleegafdeling mogelijk dat overgegaan moet worden tot het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen. Om dit op een verantwoorde en veilige manier te doen, zijn binnen het Flevoziekenhuis afspraken gemaakt om deze patiënten over te plaatsen naar de afdelingen Interne geneeskunde, Neurologie of Short stay/Orthopedie. Dit geldt niet voor patiënten van de Intensive care, Kinderafdeling of Spoedeisende hulp. Medewerkers op de genoemde afdelingen zijn bevoegd en bekwaam tot het toepassen en begeleiden van vrijheidsbeperkende maatregelen.

Risico's

Het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen is bedoeld om letsel te voorkomen, maar kan ook nadelen hebben zoals:

- meer onrust en angst door de vrijheidsbeperkende maatregelen.
- verminderde spierkracht door minder beweging.
- het niet zelf naar het toilet kunnen en ook met hulp neemt de toiletgang meer tijd in beslag.
- het ontstaan van drukplekken of blauwe plekken bij gebruik van banden.
- het ver zitten of ver liggen gaat moeilijk door een onrustband. De patiënt lang in dezelfde houding, waardoor de kans op doorligwonden (decubitus) toeneemt.
- achteruitgang van het denkvermogen en verstoring van het slaap-waakritme door lichamelijke passiviteit.

Continue aandacht

Om deze risico's te verkleinen wordt er continu aandacht besteed aan oorzaken die onrust kunnen versterken, zoals bijvoorbeeld een volle blaas of pijn.

Dagelijks wordt elk half uur de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen geregistreerd. Hierbij wordt de patiënt tegelijkertijd beoordeeld. Dit registratieformulier bevindt zich in het dossier van de patiënt.

Tijdens toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen wordt de patiënt gericht geobserveerd en verpleegd. Dagelijks wordt bekeken of de vrijheidsbeperkende maatregelen nog noodzakelijk zijn

Besluitvorming en registratie

Het nemen van vrijheidsbeperkende maatregelen gebeurt, conform de wettelijke voorschriften in de Wet op de Geneeskundige Behandeling Overeenkomst (WGBO).

De arts doet dit altijd in nauw overleg met de verpleegkundige.

In de meeste gevallen wordt ook een psychiater of de internist ouderengeneeskunde om advies gevraagd. Voorafgaand aan de uitvoering wordt met de patiënt en/ of de vertegenwoordiger van de patiënt overlegd om het genomen besluit te toetsen en goed te keuren. De vertegenwoordiger is bij wet geregeld.

Deze zijn in volgorde:

- wettelijke vertegenwoordiger (mentor),
- echtgeno(o)t(e) of levenspartner,
- ouders of kinderen,
- broers of zussen.

Noodsituatie

Als er sprake is van een noodsituatie (de kans op gevaar en letsel hoog is, acuut ingrijpen noodzakelijk en alternatieven ontbreken) wordt er direct gehandeld door de verpleegkundige in samenspraak met een arts.

Nazorg en vragen

Het nemen van vrijheidsbeperkende maatregelen kan voor de patiënt en zijn naaste(n) een ingrijpende emotionele gebeurtenis zijn. Het is belangrijk dat u goed op de hoogte bent van de redenen en van de beslissing. Na beëindiging van de vrijheidsbeperkende maatregelen kunnen herinneringen hieraan overblijven. We adviseren u dit te bespreken met de verpleegkundige of (huis)arts.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u deze bijvoorbeeld stellen aan een verpleegkundige of behandeld specialist.

Bijlage:

- Verklaring ten behoeve van toestemming tot fixatie VBI 4 of 5

Verklaring ten behoeve van toestemming tot fixatie VBI 4 of 5

(Tentbed, Zweedse band, rolstoelband, enkelband en polsband)

Voor het toepassen van fixatie in het kader van de Wet op de Geneeskundige Behandeling Overeenkomst (WGBO), is toestemming nodig van de patiënt of diens wettelijk vertegenwoordiger.

Ik geef hierbij als patiënt, dan wel wettelijk vertegenwoordiger van de (wilsonbekwame) patiënt, toestemming aan de behandelend arts om gebruik te maken van een zwaardere vorm van vrijheidsbeperking. Deze fixatie is nodig omdat de preventieve maatregelen niet afdoende hebben gewerkt. Hierdoor loop ik als patiënt cq loopt de patiënt risico op ernstig letsel.

De arts heeft mij op de hoogte gebracht van de risico's zijn als deze maatregel niet wordt toegepast. Ik ben op de hoogte gesteld wat de risico's zijn van deze zware vorm van fixatie. Ik heb de patiënten folder ontvangen waar deze risico's beschreven staan.

Het besluit van de behandelend arts om over te gaan op fixatie is weloverwogen gedaan en is multidisciplinair tot stand gekomen.

Als ik niet akkoord ga met deze vorm van behandeling ben ik mij ervan bewust dat ik risico loop c.q. de patiënt risico loopt op ernstig letsel.

De behandelend arts is bevoegd om in spoedeisende gevallen ook zonder eerder verleende toestemming te besluiten tot fixatie over te gaan om het risico op ernstig nadeel voor de patiënt te voorkomen. In dat geval zal hij zo spoedig mogelijk mij cq mijn wettelijk vertegenwoordiger hiervan in kennis stellen.

Preventieve maatregelen zijn toegepast: ja / nee
 (Onder andere: valpreventie, delierpreventie, medicatie, rooming-in, dagschema, fysio, bed laag, anti-slipsokken etc.)

Alternatieve maatregelen zijn toegepast of overwogen: ja / nee
 (Onder andere lichte VBI, handschoenspalk, etc.)

Maatregel is multidisciplinair besproken: ja / nee

Patiënt is: Wilsonbekwaam / Wilsbekwaam

IK VERKLAAR HIERBIJ DAT IK BOVENSTAANDE TEKST EN BEPALINGEN MET BETREKKING TOT DE PROCEDURES EN UITLEG RONDOM FIXATIE HEB GELEZEN EN VOLLEDIG BEGRIJP.

IK HEB DE GELEGENHEID GEKREGEN EN BEHOUD DEZE, TOT HET STELLEN VAN ALLE VRAGEN OVER DE VOORGESTELDE BEHANDELING DOOR: _____.

IK VERKLAAR TEvens DE NEDERLANDSE TAAL TE KUNNEN LEZEN EN TE SCHRIJVEN

Datum...../...../..... Handtekening

Toestemming patiënt ja / nee

Toestemming wettelijk vertegenwoordiger ja / nee